Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

# *Pilar Zubizarreta Arbe*

# *Mendata, Bizkaia (1944)*

Aurkibidea

## Biografia

Marmiz auzoko Kurtzia baserrian jaio zen 1944. urtean. Aita ere bertakoa zuen, ama auzoko Bengoetxe (Bengetze) baserrikoa. Bi ahizpa baino ez ziren izan. Ahizpak etxetik kanpo egin zuenez behar, etxeko lan guztiak berak hartu zituen. Beti ibili da baserriko lanetan, gogoko beharrean. Elkarrizketa egin genioenean ere, oraindik plazarik plaza ibiltzen zen. Umetan Ajangizko eskolara joan zen, 12 urtegaz utzi eragin zioten arte. Baserriko bizimodua eta bertako beharrak oso ondo ezagutzen dituenez, batez ere horri buruz aritu ginen beste gai askogaz batera.

## Zintak

### MDT-012

- **Proiektua**: Mendatako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2019-08-13
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne

### MDT-013

- **Proiektua**: Mendatako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2019-08-13
- **Iraupena**: 72 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

## Pasarteak

### 1. Eskolara Ajangizera, goiz eta arratsalde

- **Erref**: MDT-012/003
- **Iraupena**: 0:02:18. **Hasi**: 00:06:33. **Bukatu**: 00:08:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

**Laburpena**:
Inguruko etxeetan adintsuko ume asko zeuden eta asko jolasten zuten. Eskolara Ajangizera joaten ziren, goizez eta arratsaldez, bazkaltzera etxera etorrita. Etxeko zereginekin, ez zuten olgetarako tarte handirik.

### 2. Etxean lan asko egin behar umetan

- **Erref**: MDT-012/004
- **Iraupena**: 0:01:42. **Hasi**: 00:08:51. **Bukatu**: 00:10:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

**Laburpena**:
Astoa otzarekin hartu eta uretara joaten ziren, etxeraino ez zeukatelako. Soroan ere lan egin behar izaten zuen. Hamabi urterekin eskola laga egin behar izan zuen, aita-amei laguntzeko. Bere ahizpa neskame joan zen.

### 3. Iratara Gaztiburura

- **Erref**: MDT-012/005
- **Iraupena**: 0:02:58. **Hasi**: 00:10:33. **Bukatu**: 00:13:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

**Laburpena**:
Ira (garoa) moztu eta ekartzera Gaztiburura joaten ziren. Eguna han ematen zuten. Sua egin eta bertan egiten zuten bazkaria. Azaoarekin argitzen zuten bidea. Behiekin eta gurdiekin ekartzen zuten.

## 4. Umetatik lan-tresnak erabiltzen

- **Erref**: MDT-012/006
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:13:31. **Bukatu**: 00:16:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

**Laburpena**:
Baserriko tresnekin ume-umetatik ibiltzen ziren. Abereen azpiak ateratzen aritzen zen. Baserrian lan egin du beti, txikitatik. Baserritik bizi izan ziren gurasoak.

## 5. Herriz Mendata, elizaz Arratzu

- **Erref**: MDT-012/007
- **Iraupena**: 0:02:11. **Hasi**: 00:16:17. **Bukatu**: 00:18:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

**Laburpena**:
Herriz Mendatakoak dira, baina elizaz Arratzukoak. Mezatara domeketan Ajangizera joaten ziren, baina dotrinara Arratzura joaten zen.

## 6. Umetako jolasak eta ibilerak

- **Erref**: MDT-012/008
- **Iraupena**: 0:01:33. **Hasi**: 00:18:28. **Bukatu**: 00:20:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

**Laburpena**:
Oinetako batzuk janzten zituzten biderako eta elizarako beste batzuk eramaten zituzten. Etxe inguruan jolasten zuten, tortolosekin, soka-dantzan...

## 7. Ajangizko eskolako maistrak

- **Erref**: MDT-012/009
- **Iraupena**: 0:02:58. **Hasi**: 00:20:01. **Bukatu**: 00:22:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

**Laburpena**:
Ajangizen Maria Teresa izan zen bere maistra. Haren ordez beste bat ipini zioten, María Visitación de Toña y Pagazaortundua. Oinarrizko eragiketak egiten ikasi zuten. Neska-mutilak banatuta egoten ziren.

## 8. Lurra lantzeko lan-tresnak; goldeak, gurdia, area

- **Erref**: MDT-012/010
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:22:59. **Bukatu**: 00:24:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

**Laburpena**:
Goldeak bi egoten ziren: bata, nagusia, eta bestea, txikia. Gurdiari nardaka ipintzen zioten eta katea lotu hari. "Bailarinak" lurra astintzeko izaten ziren. Arearekin, goldatu baino lehen, gaineko belarra izkinetan batzen zuten eta erre.

## 9. Estoa, lurra gozatzeko lan-tresna

- **Erref**: MDT-012/011
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:24:52. **Bukatu**: 00:26:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

**Laburpena**:
Estoa zer zen eta zelan egiten zuten kontatzen du. Lurra gozatzeko erabiltzen zuten, area eta goldea pasatu ostean.

## 10. Alper-harria, mazo borobila, trakulua

- **Erref**: MDT-012/012
- **Iraupena**: 0:03:15. **Hasi**: 00:26:08. **Bukatu**: 00:29:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

**Laburpena**:
Sokila apurtzeko alper-harria erabiltzen zen eta ondoren eztoa pasatzen zen. Tresna horiekin lurra gozatzen ez bazen, egurrezko mazo borobilarekin jotzen ziren. Soroan lan handia egiten zuten. Gosaltzeko taloa eta esnea edo ogia jaten zuten. Belarra trakuluetan (gurdi txikia) ekartzen zuten. Makinak etorri zirenean, dena hondatu zela dio.

## 11. Lan asko baina denerako denbora

- **Erref**: MDT-012/013
- **Iraupena**: 0:02:22. **Hasi**: 00:29:23. **Bukatu**: 00:31:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

**Laburpena**:
Lau behi izan zituzten, uztarri bi. Egurrezko gurpilak izaten zituzten. Denerako denbora zegoela lehen dio, baita auzokoekin berba egiteko ere.

## 12. Ilunpean mendira

- **Erref**: MDT-012/014
- **Iraupena**: 0:03:07. **Hasi**: 00:31:45. **Bukatu**: 00:34:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

**Laburpena**:
Udan ilunetan jaikitzen ziren. Azaoa piztuta eramaten zuten. Azaoak gurdian eramaten zituzten, baita norberarentzat eta abereentzat jateko pixka bat ere. Lehenengo behiei kasu egiten zieten eta, ondoren, beraiek jaten zuten.

## 13. Ura etxeraino ekarri zutenekoa

- **Erref**: MDT-012/016
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:38:28. **Bukatu**: 00:41:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

**Laburpena**:
Tipula sartzeko ilargiari kasu egiten zioten. Ura etxera zelan ekarri zuten kontatzen du. Ortuan denetarik izaten zuten eta Bermeora joaten zen saltzera.

## 14. Bermeora plazara

- **Erref**: MDT-012/017
- **Iraupena**: 0:03:56. **Hasi**: 00:41:20. **Bukatu**: 00:45:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

**Laburpena**:
Bermeora joaten zen etxeko barazkiekin. Plaza berria egin zutenean, postua hartu zuen. Hogeita lau postutik sei geratu ziren. Beste batzuen barazkiak saltzen ditu, nahikorik ez daukanean.

## 15. Txerri-hiltzen aitarekin batera

- **Erref**: MDT-012/018
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:45:16. **Bukatu**: 00:47:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

**Laburpena**:
Txerria hiltzeko ilargiari kasu egiten zitzaion, baina gero ez. Aita txerriak hiltzen ibiltzen zen etxerik etxe eta Pilar hari laguntzen. Zelan egiten zuten kontatzen du.

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

*2026-11-12*

**CC-by-sa** | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com